
VÁLOGATÁS
A PLÉBÁNAI SZENTMISÉK HOMÍLIÁIBÓL

Bábel Balázs
kalocsa-kecskeméti érsek homíliája

MÁTYÁS-TEPLOM
(BUDAPEST-VÁRI NAGYBOLDOGASSZONY FŐPLÉBÁNIA)

Szeptemberben, az első őszi hónap elején már egyre jobban tapasztaljuk, hogy rövidülnek a nappalok, hosszabbodnak az éjszakák. Lassan-lassan az elmúlásra emlékeztet a természet által bennünket a Jóisten. S éppen erre az időre tette Anyaszentegyházunk Szűz Mária születésnapját, amely fölvelt ünnep, hiszen pontos időpontját nem tudjuk, de még Jézusét sem. Jakab apokrif evangéliuma azt írja, hogy Szűz Mária szülei – Anna és Joachim – a jeruzsálemi templom mellett laktak, ahol Szűz Mária született. A keresztesek az ott talált romokból azután felépítették a Szent Anna-templomot, melynek felszentelési időpontját, szeptember 8-át, ki-nevezték Szűz Mária születésnapjának, amit a magyar nyelv oly szépen Kisboldogasszony ünnepének nevez. Egy olyan születésnap, amely kezdete a mennyei életre való újjászületésnek. Ennek a napnak a liturgiájában, a zsolozsmában az egyik antifóna ezt hirdeti: „*Boldog vagy Szűz Mária, mert tőled virradt ránk az igazság napja, Krisztus Istenünk megszüntette az átkot és áldást hozott, legyőzte a halált, hogy örök élettel ajándékozzon meg bennünket.*” De nemcsak a mennyei életre való újjászületésnek a kezdete Szűz Mária születésnapja, hanem földi életünk számára is ajándékká válik. Juhász Gyula, a nagy magyar költő *Szent gyermekség* című versében ezeket a sorokat olvassuk: „*Nem tudhatod, melyik bölcsőben alszik / A nagy, a bölcs, a szent, kit vár e föld, / Kinek szava majd egy világra hallik. / S ki egykor millió vágyat betölt!*”

Az akkori világ nem tudta, hogy ki született Szűz Mária személyében, mi is az üdvtörténet távlatából visszatekintve fedezzük föl Szűz Máriának,

Isten anyjának a gazdagságát. Megszületett a büntelen ember, amilyenek Isten akarta az embert, akinek Fia betölti a millió vágyat, megváltást hozva. Ő maga pedig példaképe lett minden Krisztus-követőnek. Születésével megjelent a Földön az Istennek följánlott ember az önátadás tökéletességével: „*az Úr szolgálóleánya vagyok, történjék velem szavaid szerint*” (Lk 1,38) – mondotta az angyalnak. Megszületett az imádkozó ember, aki mindenért magasztalja az Urat, hálaadó imája, a Magnificat által, amelyet mindennap a zsolozsmában imádkozunk. Megszületett az alázatos szolgáló, aki nem akart valakinek látszani, mert tudta, hogy egyedül Isten a hatalmas. Tudta azt, hogy őt, az alázatos szolgálóleányát nagy dolgokra választotta ki a hatalmas és Szent Isten, ettől többet földi asszony nem kaphatott. Megszületett a csendes elmélkedő ember, aki elgondolkodott élete történésein, megszívlette a legegyszerűbb embereknek, a pásztoroknak, a prófétikus öregeknek a szavait „*és el-el gondolkodott rajtuk*” (Lk 2,19). Amikor a tizenkét éves Jézus a Mennyei Atya házában kijelentette, hogy neki ott kell lennie, akkor is szívébe véste gyermekének szavait (Lk 2,51). Megszületett az Istennel, embertársaival, önmagával békés harmóniában élő ember, ami erőssé tette a megjövendölt szenvedés elviselésére. „*A te lelkedet is tör járja át, hogy így megnyilvánuljon sok szív érzése*” (Lk 2,35). Azért viselte el nagy lélekkel Jézus keresztre feszítését, és állt a keresztnél, s lett Fájdalmas Anyává, hogy belekapaszkodhasson minden szenvedő ember. Megszületett az igazi boldog ember is, aki elmondhatta magáról: „*lám, ezentúl boldognak hirdet minden nemzedék*” (Lk 1,48). Ezért Szűz Mária ünnepeink ismét csak a magyar nyelv gazdagságával: Gyertyaszentelő, Gyümölcsoltó, Sarlós, Úti, Kis- és Nagyboldogasszonynak nevezi őt. Az ő boldogsága nem föltétlen a mai embernek a boldogságát jelenti, ami egyenlő a jó közérzettel, a sikeres élettel, valakiknél az ösztönök kiélésével, vagy a nagy gazdagsággal. A példák sokasága bizonyítja, hogy maradandó boldogságot ezek az utak nem biztosítanak, mert ami elveszíthető, már nem lehet maradandó boldogság. Dante írja az Isteni színjátékban: „*nincs semmi szomorítóbb, mint emlékezni régi szép időre nyomorban*” (5. ének, 121).

Szűz Mária boldogsága Isten végtelen boldogságából származott, amelyben benne van a személyes szeretet, az el nem veszíthetőség és a tökéletesség. A földön ezt Fia, Jézus a Nyolc boldogságban és a Hegyi beszédben részletesebben kifejtette, mert azok a boldogságok mind Jézus

Krisztusra, az Isten Fiára vonatkoznak. Szűz Mária a legközvetlenebb kapcsolatba került Jézussal, mint anyja, mint első tanítványa, aki hitt, és aki megtette a Mennyei Atya akaratát. Jézus személyében vele volt az Isten el nem veszíthető módon, még a szenvedésben is. Ezért mert Erzsébetnél tett látogatásakor Szűz Mária profétálni, hogy boldognak hirdet minden nemzedék. S ez a jövődőlés valóra vált a Mária-tisztelet sokféle fajtája által: a mindennapos rózsafüzér imádkozásával, énekekkel, litániákkal, zarándoklatokkal, ünnepekkel, Szűz Mária nevét hordozó tempomokkal és lányok, asszonyok életével.

Most az Eucharisztikus Kongresszus idején, különös időszerűséget kap Szent II. János Pál pápa: Ecclesia de Eucharistia, Az egyház az Eucharisziából él kezdetű enciklikája, amely egy fejezetet szán annak, hogy Máriának, az „eucharisztikus” asszonynak iskolájába kell járnunk. Születése szintén már ezt elővételezte. Krétai Szent András írja Kisboldogasszony ünnepéről: *„A kezdet ünnepe ez az ünnep, melynek végső célja, hogy az isteni ige egyesüljön az emberi természettel. A megtestesült Ige, a második isteni személy mindannyiunk öröme és bizodalmanak az oka.”* A szent pápa gondolataiból idézem: *„Mária bizonyos értelemben már az Eucharisztia alapítása előtt gyakorolta eucharisztikus hitét azzal, hogy följajánlotta szűzi méhét Isten Igéje megtestesüléséhez...”*

Amikor *„Erzsébet látogatásakor hordozta a megtestesült Igét, »tabernákulummá«, a történelem első »tabernákulumává« lett, melyben Isten Fia – az emberi szemek számára még láthatatlanul – elfogadta Erzsébet imádását...”*

„Mária egész Krisztus mellett eltöltött életével – és nemcsak a Kálvárián – magáévá tette az Eucharisztia áldozat-jellegét.” A nagy pápa végiggondolja Szűz Mária életeseeményeit, ami Jézushoz kötötte őt, s mindannyiszor azt a nagylelkűséget, amellyel eleget tett Isten akaratának.

„Az Eucharisziában – magáévá téve Mária lelkületét – az Egyház teljesen egyesül Krisztussal és áldozatával.”

Az Eucharisziának eszkatologikus irányultsága van, amit *„Mária megénekelt az új égről és új földről, amikor a Magnificatban Isten végső igazságszolgáltatásáról szól, hogy fölmagasztalja az alázatosokat és leteszi a hatalmasokat trónjáról.”* Szent II. János Pál pápa így fejezi be: *„azért kaptuk az Eucharisziát, hogy Máriához hasonlóan a mi egész életünk is Maginificattá váljon!”*

A Budavári Nagyboldogasszony-templomban, mely nemzetünk történelmének egyik legkiválóbb és legjelentősebb temploma, fölerősített akusztikával bírnak ezek a gondolatok, mert a magyar nép Szent István óta örökségként kapta a Szűz Mária-tiszteletet. Történelmünk egyik legnevezetesebb fordulópontjánál, Buda várának töröktől való felszabadításánál egy nagy robbanás lerombolta azt a falat, amit korábban a Szűz Mária képét ábrázoló fal elé építettek. A Szűz Mária kép megpillantása erőt adott akkori eleinknek, legyenek azok magyarok vagy más keresztények. Az Eucharisztikus Kongresszus idején mi is kérjük, hogy Szűz Mária – akivel az Úr mindig ott volt – közbenjárása erősítsen bennünket, és imádkozzon érettünk, hogy a mi életünkben és halálunkban egyaránt velünk legyen Szent Fia. Ámen.